

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 kap. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 kap. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (RP 107/2023 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 1/2024 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av 3 kap. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) 3 kap. 4 § 1 mom., 6 § 4 och 5 mom., 13 § 3 mom., 21 § 2 mom., 26 § 1 mom., 44 § 3 mom., 49 §, 53 § 2 mom., 55 §, 57 § 1 mom. och 60 § samt
fogas till 3 kap. 6 § ett nytt 6 mom. och till 11 § ett nytt 4 mom. som följer:

3 kap.

Hemliga metoder för inhämtande av information

4 §

Teleövervakning och dess förutsättningar

Med *teleövervakning* avses att förmedlingsuppgifter som innehas av en i 3 § 36 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) avsedd kommunikationsförmedlare inhämtas om ett meddelande som har sänts från eller tagits emot av en teleadress eller teleterminalutrustning som är kopplad till ett i 43 punkten i den paragrafen avsett allmänt kommunika-

Riksdagens svar RSv 2/2024 rd

tionsnät eller till ett därtill anslutet kommunikationsnät, samt att uppgifter om en teleadress eller teleterminalutrustnings läge inhämtas eller att användningen av adressen eller utrustningen tillfälligt förhindras. Med *förmedlingsuppgifter* avses sådana uppgifter om ett meddelande som kan förknippas med en i 7 punkten i den paragrafen avsedd användare eller med en i 30 punkten i den paragrafen avsedd abonnent och som behandlas i kommunikationsnäten för att överföra, distribuera eller tillhandahålla meddelanden.

6 §

Beslut om teleövervakning

Tillstånd kan ges och beslut fattas för högst en månad åt gången räknat från den dag då tillståndet ges eller beslutet fattas. Tillståndet eller beslutet kan även gälla en bestämd tidsperiod som föregått tillståndet eller beslutet. Denna tidsperiod kan vara längre än en månad.

I ett yrkande och i ett beslut om teleövervakning ska följande nämnas:

- 1) det tullbrott som ligger till grund för åtgärden och den förmodade brottstidpunkten eller den fara som ligger till grund för åtgärden,
- 2) den person som med fog kan antas göra sig skyldig till det brott som avses i 1 punkten eller, om personen inte är känd, den teleadress eller teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot,
- 3) de fakta som misstanken mot personen och förutsättningarna för teleövervakning grundar sig på,
- 4) samtycke, om detta är ett villkor för teleövervakningen,
- 5) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,
- 6) den anhållningsberättigade tullman som leder och övervakar utförandet av teleövervakningen,
- 7) eventuella begränsningar och villkor för teleövervakningen.

Beslut om de teleadresser eller den teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot fattas av en anhållningsberättigad tullman, utom i situationer där den person som avses i 5 mom. 2 punkten inte är känd. I beslutet ska valet av de teleadresser eller den teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot motiveras.

11 §

Förtäckt inhämtande av information och dess förutsättningar

Tullen får för att förhindra tullbrott rikta datanätsbaserat förtäckt inhämtande av information mot en person, om det på grund av personens yttranden eller uppträdande i övrigt med fog finns anledning att anta att denne kommer att göra sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst två år.

Riksdagens svar RSv 2/2024 rd

13 §

Teknisk avlyssning och dess förutsättningar

Tullen får i syfte att förhindra tullbrott rikta teknisk avlyssning mot en person som befinner sig utanför ett utrymme som används för boende av permanent natur. Tullen kan också beviljas tillstånd att rikta teknisk avlyssning mot en person som befinner sig i en myndighetslokal och som berövats sin frihet på grund av brott. Avlyssningen kan riktas mot utrymmen eller andra platser där det kan antas att den person som inhämtandet av information gäller sannolikt befinner sig eller som det kan antas att personen sannolikt besöker. Tullen får rikta sådan teknisk avlyssning som endast riktas mot en teknisk anordning mot anordningen oberoende av på vilken plats den finns.

21 §

Inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning

För inhämtande av uppgifter som avses i 1 mom. får Tullen bara använda sådana tekniska anordningar som endast kan användas för identifiering av teleadresser och teleterminalutrustning. Transport- och kommunikationsverket ska kontrollera att de tekniska anordningarna uppfyller kraven som avses i detta moment och att de inte på grund av sina egenskaper orsakar skadliga störningar i ett allmänt kommunikationsnätets anordningar eller tjänster.

26 §

Deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet och i kontrollerade leveranser

Trots vad som föreskrivs i 25 § får en tullman som företar en täckoperation uteslutande i data-nät under sitt deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet skaffa lokaler eller fordon eller andra sådana hjälpmedel, delta i organiseringen av transporten av personer, föremål eller ämnen, sköta ekonomiska angelägenheter eller bistå den kriminella sammanslutningen på andra med dessa jämförbara sätt, om det på synnerligen giltiga skäl har kunnat antas att

- 1) åtgärden genomförs också utan tullmannens medverkan,
- 2) tullmannens verksamhet inte äventyrar eller skadar någons liv, hälsa eller frihet eller orsakar betydande fara för eller skada på egendom, och
- 3) biståndet avsevärt främjar möjligheterna att uppnå syftet med täckoperationen.

Riksdagens svar RSV 2/2024 rd

44 §

Förfarandet i domstol

Om den person som avses i 6 § 5 mom. 2 punkten inte är känd och domstolen har beviljat tillstånd till teleövervakning, får domstolen pröva och avgöra ett ärende som gäller beviljande av tillstånd i fråga om en ny teleadress eller teleterminalutrustning utan att den tullman som framställt yrkandet eller en av denne förordnad tullman är närvarande, om det har förflutit mindre än en månad från den muntliga förhandlingen i ett tillståndsärende som gäller förhindrande av samma tullbrott. Ärendet kan behandlas utan att tullmannen är närvarande också om användningen av metoden för inhämtande av information redan har avslutats.

49 §

Förbud mot avlyssning och observation

I fråga om förbud som avser teknisk avlyssning, optisk observation och teknisk observation av utrustning tillämpas 10 kap. 52 § i tvångsmedelslagen om förbud mot avlyssning och observation.

53 §

Användning av överskottsinformation

Överskottsinformation får också användas, om användningen av överskottsinformationen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av ett tullbrott och om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år eller om det är fråga om ett narkotikabrott som ska betraktas som tullbrott.

55 §

Avbrytande av teleövervakning, teknisk avlyssning och teknisk observation av utrustning

Om det framgår att teleövervakningen riktas mot något annat meddelande än ett meddelande från eller till den person som är föremål för tillståndet eller att den person som den tekniska avlyssningen riktas mot inte befinner sig i det utrymme eller på den plats som avlyssnas, ska användningen av metoder för inhämtande av information till denna del avbrytas så snart som möjligt, och de uppgifter som har fåtts genom teleövervakningen, de upptagningar som har fåtts genom avlyssningen och anteckningarna om de uppgifter som har fåtts genom användningen av sådana metoder för inhämtande av information ska genast utplånas.

Skyldigheten att avbryta åtgärden och skyldigheten att utplåna upptagningarna och anteckningarna gäller också teknisk observation av utrustning, om det framgår att observationen riktas mot ett förtroligt meddelande som omfattas av de bestämmelser i detta kapitel som gäller teleö-

Riksdagens svar RSv 2/2024 rd

vervakning och annan teknisk observation än observation av utrustning, eller om det framgår att den person som åtgärden riktas mot inte använder den anordning som är föremål för observationen.

57 §

Underrättelse om hemligt inhämtande av information

Den som varit föremål för teleövervakning, systematisk observation, förtäckt inhämtande av information, teknisk observation eller kontrollerade leveranser ska utan dröjsmål underrättas om detta skriftligen efter det att syftet med inhämtandet av information har nåtts. Personen i fråga ska dock underrättas om det hemliga inhämtandet av information senast ett år från att det har upphört. I en underrättelse om teleövervakning som riktats mot en person ska de teleadresser och den teleterminalutrustning som varit föremål för åtgärden specificeras.

— — — — —

60 §

Kommunikationsförmedlares skyldighet att biträda samt tillträde till vissa utrymmen

En kommunikationsförmedlare ska utan obefogat dröjsmål göra de kopplingar i ett telenät som behövs för teleövervakning. Detsamma gäller de situationer där Tullen genomför teleövervakning med hjälp av tekniska anordningar. Kommunikationsförmedlaren ska dessutom ge en anställningsberättigad tullman sådana uppgifter som den har i sin besittning och som behövs för teknisk spårning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På hemliga metoder för inhämtande av information som är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas bestämmelserna i denna lag.

— — — — —

Helsingfors 5.3.2024

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare